„pa je zopet kmalu zaspala". Sedaj pa svet poslušaj! Vkljub temu, da ima že jasen dokaz, da tam niso tla za podružnico, vendar osrednji odbor „pričakuje, da bo imela podružnica trajen obstoj!" Seja osr. odbora dne 6. junija 1906. Razumi to, kdor moreš! G. Lenko-tu v spominsko knjigo bi še zapisali besede poročevalca za to podružnico. „Pripoznati se tudi mora, da je oddaljenost 16 do 20 klm. od sedeža okrajne podružnice v Weitz-u ovira za pristop v okr. podružnico." Ko bi bil torej g. Lenko v svojem poročilu o dobrnski podružnici navedel resnično oddaljenost Dobrne od Celja, moral bi trditi jednako in podružnico priporočati! G. Lenko, to da misliti!

Če se torej stvar trezno premisli, se osrednji odbor ne bo nikdar opral očitanja, ki mu ga brez strahu vržemo v obraz, da je njegovo ravnanje nedosledno in enostransko. To je vendar vrhunec nedoslednosti, ako kmetijska družba v svojem glasilu vabi na pristop k družbi, na drugi strani pa slovenske podružnice odbija. V štev. 20. „Gospodarskega Glasnika" 1906 napisal je nek H. R. dolg članek, v katerem povdarja koristi, ki jih donaša „pristop k naši organizaciji", ter z veliko vnemo vabi na pristop k družbi, naj bi ta H. R. rajši napisal članek na osrednji odbor, da bi ta bil nasproti slovenskim podružnicam enako pravičen kakor proti nemškim.

Kakor pa stvari stojé, se torej nove podružnice ne bodo več sprejemale. Kaj naj storimo spodnještajerski Slovenci? O tem prihodnjič!

Politični ogled.

Državni zbor. Občine Draženberg, Velka in Žetinci so vposlale na državni zbor prošnje, da se priklopijo slovenskemu volilnemu okraju. Dr. Korošec je zahteval, da se dobesedno natisnejo v protokolu. Dr. Vovšek je stavil na justičnega ministra vprašanje zaradi postopanja adjunkta Osvattscha v Brežicah. — V seji dne 19 t. m. sta interpelirala poslanca dr. Vonšek in dr. Korošec pravosodnega ministra zaradi zapostavljanja slovenskega jezika pri sodnijah na Spodnjem Štajerskem in Slov. Koroškem.

Deželni zbori bodo baje še sklicani pred božičem k kratkemu zasedanju.

Nov šef generalnega štaba je postal feldmaršallajtnant Franc Konrad pl. Hötzendorf, dosedaj poveljnik 8. divizije v Inomostu.

Turčija baje stoji pred revolucijo. Mladoturki trde, da je nezadovoljna ljudstva tolika, da je revolucija neizogibna.

Vojska med Rusi in Japonci? Neki bivši ruski častnik, ki je bival delj časa na Japonskem, piše v ruskih listih, da se Japonska pripravlja na vojsko. Pisatelj na podlagi resničnih dejstev z vso gotovostjo trdi, da se Japonci pripravljajo, osvojiti si v kratkem amurske okraje. Dokazuje pa svojo trditev s temi-le dejstvi: Japonske orožarne delajo noč in dan s podvojenim številom delavcev, japonski ogledniki se nabajajo v velikem številu v Vladivostoku in drugih ruskih mestih v Vzhodni Aziji, doma se pa ljudstvo vedno hujska in navdušuje za vojsko.

Razne novice.

* **Priloga današnjemu listu** je „Deset zapovedi za oskrbovanje travnikov".

* **Osebne vesti.** Tajnik okrajnega glavarstva slovenjgraškega g. Janez Kondelka je prestavljen v Maribor. Na njegovo mesto je prišel gosp. Štefan Blažič iz Mozirja. — Nadpaznik finančne straže Jakob Kirndl je prestavljen iz Maribora v Slov. Bistrico in Blaž Venko iz Slov. Bistrice v Maribor. — Vodja zemljiške knjige v Slov. Gradcu gospod Martin Zemljak je stopil v pokoj. — Prestavljeni so: Davčni praktikant Ant. Lešnik iz Celja v Ljutomer, geometer Emil pl. Nickerl iz Ptuja v Gradec. — Po vojaški službi sta nastavljena davčna pristava Rudolf Ramšak v Celju in Ludvik Klinc v Radgoni.

* **Promocija.** V petek, dne 23. t. m. promovira na dunajskem vseučilišču doktorjem modroslovja g. Adolf Pečovnik, naš rojak od Sv. Lenarta v Slov. goricah.

* **S šole.** Za nadučitelja v Špitaliču je imenovan tamošnji šolski vodja Ivan Časl. — V začasni pokoj je stopila učiteljica gospa Avgusta Špende v Ščavnici. — Izpit za meščansko šolo so naredili v Ljubljani: gdč. Ljudmila Schreiner v Slov. Bistrici, sestra Norberta May v Mariboru. Izpite za ljudsko šolo so prestale gospodične Marija Kladnik v Kostrivnici, Berta Meglič v Braslovčah, Frančiška Puc v Št. Juriju ob Taboru, Adelajda Vantur v Vel. Muti, Ema Cenkovič, v Št. Juriju ob Ščavnici in sestra Doloroza Trener v Mariboru.

* **Prošnje za podporo pri vzornih hlevih** se pošlje skozi občinski urad ali skozi podružnico kmetijske družbe na deželni odbor, ob enem se obvesti gosp. potovalni učitelj M. Jelovšek v Gradcu (Annenstrasse), ker je on strokovnjak v tej stvari. Zadnji rok za prošnje je 1. dec. t. l.

* **Zgodovinsko društvo za Slov. Štajer** ima v nedeljo dne 25. novembra t. l. ob 3 uri popoldne v mali dvorani mariborskega „Narodnega doma" svoj javni občni zbor z naslednjim vsporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Zgodovinsko predavanje: Slovenstvo v Mariboru, predava dr. K. Vrstovšek. 3. Društveno poročilo. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajni nasveti in predlogi. Vstop je prost. K obilni udeležbi vabi odbor.

* **Zoper kmečko zvezo** se bojda jezijo razni liberalni gospodje, kakor se nam poroča. Tako torej! Časi trgovci, obrtniki, delavci, učitelji, advokatje napravijo kje svoje društvo v obrambo svojih stanovskih koristi, je vse dobro, če se pa kmet zave in hoče postaviti na svoje noge, so vsi zlodje po koncu. Samo kmet bi moral biti tista uboga para, ki jo sme vsak odirati, pa se ne sme nikjer oglasiti! Ravno zdaj organizirani mesarji delajo na vse kriplje, da na škodo kmetov izsilijo uvažanje mesa iz tujih dežel, vsled česar bo padla cena živini. Tu vidite, kmetje, koliko pomaga skupna organizacija, kjer je eden za vse in vsi za enega. Dobro bo, zanaprej naznaniti imena tistih, ki bodo zoper kmečko zvezo, naj ljudstvo zve, kdo je njegov sovražnik.

* **Kaj naj beremo.** „Lepš'ga ptiča ni na svet', — ko je strnišč'na žaba, — nima perja, nima repa, — nima kljuna, nima zob: — pa vendar lepo poje." Te vzvišene besede neznanega pesnika mi pridejo v spomin, kadar berem svojega ljubega „Štajerca". Zares, lepo poje naš „Štajerc", dasiravno je žaba; toda če on ni ptič, je pa zato ptič tisti, ki ga je učil peti, to je Slavič (ali kakor se v pruskem narečju pravi „Slawitsch"). Posebno v srce me gane, kadar berem, kaj piše o veri. „Štajerca" je vera sveta, vzvišena stvar, cerkev pa svet kraj, ki ni, da bi človek šel notri, kadar bi se mu zazdelo. Zato tudi pravi „Štajerčijanec": ne hodi v cerkev, razun k večjemu o veliki noči in o božiču, trikrat ali štirikrat v letu. Dasiravno je tedaj vera tako važna reč, pa jo vendar naši duhovniki, ali kakor „Štajerc" v navdušenju za sveto stvar pravi: farji, zlorabljajo. Trdijo, da so oni poklicani vero oznanjevati, in hočejo celo vedeti, kaj spada k veri, kaj pa ne. Ali niso škof poklicali Zavadila, Linharta, Slawitscha, Orniga, da oznanujejo vero, ne pa ljudij kakor Cafa, Korošca, Močnika, Rabuzo in druge. Res, vera peša, pa tega so krivi duhovniki („Štajerc" št. 20, str. 2), ki niso z ljudmi nikdar zadovoljni, ampak zahtevajo, da vsako nedeljo gredo k maši, da kažejo tudi pred svetom svojo vero, da volijo katotiško misleče poslance in beró katoliške časnike. Ali ni to že preveč? Še tega nam ne privoščijo, da bi smeli zabavljati črez nje; kam pa bomo prišli potem, ko smo bili dozdaj navajeni, da smo si vsaki drugi četrtek privošili par duhovnikov in še nekaj Slovencev zraven? Kdor torej reči po pameti pretuhta, bo spoznal, da ima „Štajerc" prav, in da so lažniki le tisti, ki mu vedno nasprotujejo. Sicer pa je treba samo površno pogledati eno ali drugo številko, in razsoden človek vidi takoj, da je „Štajerc" vnet za vero in pravo duhovščino, vnet kakor tleča goba. Toliko še vi, strici pri „Gospodarju", ne pišeto o duhovnikih, če tudi se ustite, da je vaš list katoliški. Naš žabaptič ima duhovščino v toliki časti, da rabi o nji čisto druge izraze. Še več bi vam lahko napisal, pa mislim, da že iz tega spoznate, da „Štajerc" ni tako slab, kakor vi ob vsaki priliki pišete, zato pa dobrovoljno in s skesanim srcem sprejmite nauke od

„Štajerčevega" backa.

* **Pojasnilo.** Brez moje vednosti se je priobčila v zadnji številki netočna notica glede podeljene mi ministerijalne podpore v svrho študij zadružništva v Nemčiji. V prvi vrsti se imam za podelitev te podpore zahvaliti sl. splošni zvezi kmet. zadrug na Dunaju in velec. g. dr. M. Ploju, drž. poslancu itd., podpirali pa sta mojo prošnjo sl. „Zadružna zveza" v Ljubljani in sl. c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. — Darmstadt, dne 18. listopada 1906. — Vladimir Pušenjak, slušatelj zadružne strokovne šole.

Leta 1900. je izdal v nemškem jeziku knjigo: Venite, adoremus! (Pridite, molimo!) Der Verein zur beständigen Anbetung des allerheiligsten Altarssakramentes und zur Ausstattung armer Kirchen in der Lavanter Diözese. L. 1901. je ista knjiga, nekoliko predelana in pomnožena, izšla v slovenskem jeziku. V obeh knjigah je natančno popisana zgodovina družbe vednega češčenja sploh in zlasti v Lavantinski škofiji, zbrana so v celoto vsa letna poročila, nagovori, pregled razdeljene cerkvene obleke, odloki škofijskih sinod, navodilo, kako se napravlja cerkvena obleka itd. V slovenski knjigi sta dodani še dve molitveni uri pred Najsvetejšim in pa razlaga sv. maše. Nemška knjiga obsega 240 strani, slovenska pa 244. Obe sta posvečeni družbinemu pokrovitelju, prevzvišenemu knezoškofu dr. Mihaelu Napotnik. Za ude družbe vednega češčenja je spisal knjižico „Družba vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa", ki je l. 1904. izšla že v 11. izdaji; obsega sprejemnico, družbena pravila in razne molitve. Enako knjižico je izdal tudi v nemškem jeziku in je leta 1898. izšla v drugi izdaji. Ko se je v jeseni l. 1904. vpeljala v Lavantinski škofiji večna molitev v posameznih župnijah, je Herg napisal primerno knjižico „Večna molitev", ki je v kratkem času, že l. 1905, izšla v drugi izdaji; obsega navodila za večno molitev, razpored, po katerem se vrši večna molitev v raznih župnijah in pa molitve za to priložnost.

Zadnja leta si je veliko prizadeval, da bi se v njegovem rojstnem kraju pozidala nova župnijska cerkev, ker je stara že zdavna pretesna. Po njegovem prizadevanju se je l. 1898. v Središču ustanovila posebna družba za zidanje cerkve, katera je bila rajnemu zelo pri srcu. O tej zadevi je zapisal v svoj dnevnik dne 23. novembra 1898: „Danes sem služil daritev sv. maše na oltarju sv. Jožefa v čast sv. Jožefu za srečno zidanje nove cerkve sv. Duha v Središču. Priporočil sem to zadevo v priprošnjo sv. Jožefa, sv. Klementa, sv. apostolov Cirila in Metodija, da bi se delo skoraj začelo in srečno izvršilo." Na svoje stroške je dal tiskati pravila in posebna vabila za pristop k družbi pa spominske podobice. Ker je c. kr. centralna komisija ugovarjala prezidavi cerkve, je dal na svoje stroške napraviti mnogo načrtov, da bi se cerkev povečala in dobila primerno obliko, pa da bi se ustreglo zahtevam centralne komisije. Močno je želel, da bi vsaj doživel čas, ko bi se položil temeljni kamen novi stavbi, a želja se mu ni izpolnila.

Mislil je pa na novo cerkev, ko je 22. julija 1906 pisal oporoko, ker je središko cerkev imenoval svojim glavnim dedičem z izrecnim dostavkom, da se zapuščina porabi za zidanje nove cerkve. Še l. 1906. je zopet izdal posebno brošurico, v kateri živo priporoča svojim rojakom, naj žrtvujejo po svojih močeh, da se v kratkem postavi dostojna hiša božja. Ker je sredíška cerkev posvečena sv. Duhu, je rajni zadnja leta posebno priporočal češčenje sv. Duha in izdal v slovenskem in nemškem jeziku „Venec sv. Duha".

Med tem se je pa približal večer njegovemu življenju in Gospod je svojega delavca poklical po plačilo. Že več let je trpel na katarju v mehurju in zadnja leta je vidno hiral. Spomladi 1906 je čisto oslabel, pa se je vendar zopet opomogel. Od 6. do 10. avgusta je še prisostoval škofijski sinodi, kmalu potem pa je stara bolezen nastopila s tako silo, da ga je položila na bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Strašne bolečine je trpel potrpežljivo in vdan v voljo božjo, spominjajoč se svojega patrona sv. Lavrencija, ki je na živem ognju umrl mučeniške smrti. Na Jernejevo, dne 24. avgusta je bil previden s sv. zakramenti za umirajoče in naslednjo nedeljo, 26. avgusta, na praznik srca Marijinega, je še enkrat sprejel sv. popotnico, kmalu potem pa je začel izgubljati zavest. Ker je bil nenavadno močnih prs in je srce bilo zdravo, je smrtni boj trajal dolgo, dokler ni v torek ob 10. uri izdihnil svoje duše.

Glede pogreba je v svoji oporoki naročil: „Moje truplo naj se pokoplje na pokopališču v Lembahu, kjer počivajo moja blaga mati. Tukaj želim počivati med svojimi nekdanjimi ovčicami, katerih dušni pastir sem bil 19 let, in mirno čakati veselega od mrtvih vstajenja."

Sprevod dne 30. avgusta je pokazal, kako obče spoštovan je bil Herg. Od hiše žalosti do stolnice je spremil truplo prevzvišeni knezoškof sam. Vdeležili so se pogreba zastopniki raznih oblasti, stolnih kapitolov v Gradcu in v Ljubljani, kakih 60 duhovnikov, velika deputacija sredíškega trga in velika množica ljudstva. Onstran dravskega mostu se je sprevod razpustil, a mnogi so spremljali pokojnika, deloma na vozovih, deloma peš, prav do groba na lembaško pokopališče. Nagrobni govor je imel v župni cerkvi v Lembahu preč. g. kanonik dr. J. Mlakar, ki mu je pred štirimi leti govoril slavnostni govor pri zlati sv. maši. Začel je s svetopisemskim